

РЕЦЕНЗІЯ
на освітньо-наукову програму
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
спеціальність 101 «Екологія»

Натепер важливим питанням вітчизняної науки є належний рівень підготовки науковців-дослідників. Визначальним етапом у цьому процесі є отримання фахових знань, а також у здобувачів відповідних вмінь та навичок.

Освітньо-наукова програма, представлена на рецензію, розроблена співробітниками кафедри екології та ботаніки СНАУ після відповідних консультацій з науковцями та виробничниками. Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти передбачає здобуття теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для генерування нових ідей, креативних підходів до розв'язання задач у галузі дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної активності, а також проведення індивідуального наукового дослідження, що відзначається науковою новизною. Освітньо-наукова програма зі спеціальності 101 «Екологія» всебічно охоплює основні позиції, зазначені вище. Вона спрямована на підвищення професійної компетентності та забезпечення повноцінним обсягом спеціалізованих знань та вмінь з екології як окремої спеціальності, так і в інтеграції з іншими науками. Освітня програма регламентує мету, цілі навчання, ключові аспекти придатності випускників до працевлаштування та подальшого навчання, підходи до викладання та оцінювання, програмні компетентності та результати навчання, форми атестації здобувачів вищої освіти, містить перелік освітніх компонент. Обсяг кредитів, представлений розробниками програми, дозволяє забезпечити загальні та спеціальні фахові компетентності. Кредити логічно розподілені між різними блоками підготовки, що є запорукою успішного досягнення мети та цілей навчання.

Вважаю, що ОНП, представлена на рецензію, є завершеним освітнім продуктом, який відповідає сучасним вимогам про зміст і технологію підготовки майбутніх науковців в галузі екології, та може бути рекомендована для втілення у освітньому процесі Сумського НАУ.

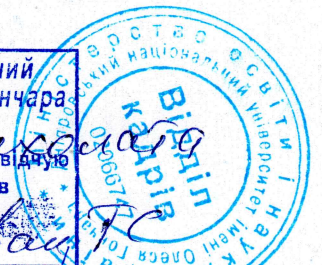
Рецензент:

Д-р біол. наук, професор,
завідувач кафедри фізіології та інтродукції
рослин Дніпровського національного
університету імені Олеся Гончара

Лихолат Юрій Васильович

Дніпровський національний
університет імені Олеся Гончара
Підпис *Ю.В. Лихолат* засвідчую
Начальник відділу кадрів

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-наукову програму третього рівня вищої освіти спеціальність 101 «Екологія»

Освітньо-наукова програма «Екологія» третього рівня вищої освіти спрямована на формування загальних та спеціальних (фахових) компетентностей, необхідних для розроблення концептуальних, теоретичних і методологічних основ охорони навколишнього природного середовища.

Основним завданням освітньої програми є підготовка висококваліфікованих науковців і науково-педагогічних кадрів у галузі екології та захисту навколишнього середовища. Компоненти освітньо-наукової програми в циклах загальної і фахової підготовки забезпечують здатність креативно та системно мислити, розробляти та реалізовувати наукові проекти і програми, відповідають сучасним вимогам і сприятимуть якісній підготовці кадрів у дослідницькій, викладацькій, адміністративній та управлінській діяльності у галузі охорони навколишнього середовища.

Ресурсне забезпечення, а саме кадрове, матеріально-технічне, інформаційне та навчально-методичне у повній мірі достатні для реалізації освітньо-наукової програми. Структурно-логічна схема дозволяє зробити висновок, що зміст дисциплін відповідає загальним та фаховим компетентностям здобувачів третього рівня вищої освіти. Освітньо-наукова програма третього (освітньо-наукового) рівня «Екологія» вищої освіти має необхідні структурні та змістові складові, відповідає основним критеріям вищої освіти та може бути рекомендована у впровадження.

Дана освітньо-наукова програма вищої освіти третього рівня являє собою комплекс основних характеристик освіти (обсяг, зміст, заплановані результати), форми атестації, необхідні для реалізації якісного освітнього процесу з даного напрямку підготовки. Освітня програма розроблена з урахуванням розвитку науки, культури, економіки, техніки, технологій і соціальної сфери, а також з урахуванням потреб регіонального ринку праці та вимог професійних стандартів (або національної рамки кваліфікації).

Освітньо-наукова програма третього (освітньо-наукового) рівня «Екологія» вищої освіти має необхідні структурні та змістові складові, відповідає основним критеріям вищої освіти та може бути рекомендована у впровадження.

Рецензент: Кубраков Сергій Володимирович,
директор НПП «Деснянсько-Старогутський».

РЕЦЕНЗІЯ

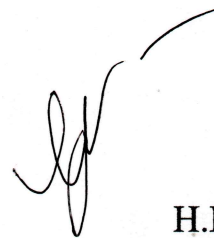
на освітньо-наукову програму третього (аспірантського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 101 «Екологія»

На сучасному етапі розвитку цивілізації питання охорони довкілля та протидії негативним аспектам його трансформації є одними із пріоритетних. За таких умов зростає актуальність проведення ґрунтовних наукових досліджень у галузі екології як засобу з'ясування важливих причинно-наслідкових зв'язків у різних геосферах Землі та розробки ефективних засобів, пропозицій щодо збереження екосистем планети, забезпечення їхнього сталого та довготривалого функціонування. Освітньо-наукова програма третього (аспірантського) рівня вищої освіти зі спеціальності 101 «Екологія» має зміст та структуру, які повністю відповідають зазначеним вимогам сьогодення щодо теоретичної та практичної складової підготовки аспірантів за спеціальністю «Екологія».

При підготовці освітньо-наукової програми враховано пропозиції аспірантів, висунуті на етапах її обговорення. Послідовність вивчення освітніх компонент (як обов'язкових, так і вибіркових) є логічною. Позитивним аспектом є і врахування сучасних вимог щодо мовної підготовки здобувачів та проходження ними педагогічної практики. Вважаю, що отримані здобувачами, за результатами навчання за цією освітньо-науковою програмою, знання та навички, розкриють перед ними широкі можливості щодо здійснення науково-педагогічної та інноваційної діяльності, а також застосування набутого досвіду для особистого високопрофесійного розвитку та самовдосконалення.

Отже, з врахуванням комплексу вказаних ознак, освітньо-наукова програма третього (аспірантського) рівня підготовки за спеціальністю 101 «Екологія», розроблена у Сумському національному аграрному університеті, може бути рекомендована до практичного втілення в умовах цього закладу вищої освіти.

Рецензент освітньо-наукової програми, здобувач
третього (аспірантського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 101 Екологія
Сумського національного аграрного університету

Н.П. Ярошенко